

NARVA PÄHKLIÄE GÜMNAASIUMI AINEKAVA

INGLISE KEEL

2.2. Inglise keel

2.2.1. Õppe- ja kasvatusesmärgid

Võõrkeelte õppega kujundatakse ainepädevus, mis sisaldab keelepädevust, väärtushinnanguid ja -hoiakuid ning õpioskusi.

Gümnaasiumi lõpus õpilane:

- 1) oskab keelt tasemel, mis võimaldab autentses võõrkeelses keskkonnas iseseisvalt toime tulla;
- 2) mõistab ja väärtustab oma ning teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi;
- 3) suhtleb sihtkeele kõnelejatega nende kultuurinorme järgides;
- 4) on võimeline jätkama õpinguid võõrkeeles, osalema erinevates rahvusvahelistes projektides ning kasutama võõrkeeli rahvusvahelises töökeskkonnas;
- 5) analüüsib oma teadmisi ning oskusi, tugevusi ja nõrkusi; omandab elukestvaks õppeks motivatsiooni ning vajalikud oskused.

2.2.2. Õppeaine kirjeldus

Gümnaasiumis õpitakse võõrkeelt tasemepõhiselt. Õppes kasutatakse kommunikatiivse keeleõppe põhimõtteid ning aktiivõppemeetodeid. Rõhk on interaktiivsel õppimisel ja õpitava keele kasutamisel. Rakendatakse paaris- ning rühmatööd, toetatakse võõrkeelse suhtlus- ja esinemisoskuse väljakujunemist, nt väitlused, referaadid, uurimistööd, esitlused, sh multimeedia, suhtlusportaalid, blogid jne. Õpilasi ergutatakse kasutama keelt ka väljaspool keeletunde.

Gümnaasiumi keeletunnis suheldakse peamiselt õpitavas võõrkeeles. Teemavaldkonnad on ühised nii B1- kui ka B2-keeleoskustasemega võõrkeeltele. Gümnaasiumis on üldteema „Mina ja maailm“. Viis teemavaldkonda ja nende alateemad on igapäevaelus omavahel läbi põimunud ning nii on neid võimalik käsitleda ka keeleõpetuses. Erinevate teemade kaudu saab õpilane võrrelda Eesti ja õpitava keele maa kultuuriruumi. Teemasid käsitledes peetakse silmas kursuse keeletaset, õpilaste huve ning teemade päevakohasust. Keeleteadmised ei ole eesmärk omaette, vaid vahend parema keeleoskuse omandamiseks. Keele struktuuri õpitakse kontekstis. Kultuuriteadlikkuse kujundamisel juhitakse õpilase tähelepanu emakeeles ja õpitavas võõrkeeles suhtlemise erinevustele ning neid erinevusi selgitavatele kultuurinähtustele. Õpilane peaks teadma oma kohta ja vastutust ühiskonnas ning andma adekvaatseid hinnanguid.

Õppes on endiselt oluline õpioskuste arendamine, mis toetab edasisi võõrkeeleõpinguid ning paneb aluse elukestvadele õppele.

2.2.2.1. Kooli eripära

Narva Pähklime Gümnaasiumi inglise keele õpetamise eripära gümnaasiumiastmes seisneb:

- aine kursuste mahus

	Riiklik õppekava	Kooli eripära arvestavad valikained	Kokku
Kohustuslikud kursused	5	6	11
Valik kursused		- FCE ettevalmistus kursus	1

Antud kursus annab õpilastele võimaluse terminoloogia õppimiseks ja sõnavara laiendamiseks valitud suuna raames.

- **konsultatsioonid,**
- **huviringide tegevus – temaatika kujuneb vastavalt õpilaste huvidele;**
- **linna, maakonna ja piirkonna olümpiaadidest ning võistlustest osavõtmine:** (spontaanse kõne võistlus), **iga-aastane näitus (Rahvusvahelise hariduse päevad)**
- **kohalikud ja rahvusvahelised projektid** (Euroscola- Eroopa Parlamendi külastamine Strasbourgis, Brüssel-Euroopa Parlamendi külastamine)
- **traditsioonilised kooliüritused** (Christmas)
- **inglise keelt kõnelevate inimestega kohtumine** (Inglismaa Ülikoolide esindajad, Ameerika saadikuga kohtumine linnaraamatukogus jt.)
- õpilased kasutavad võimalust külastada TÜNK-i poolt pakutud lisakursusi.

2.2.3. Õpitulemused, õppesisu ja õppetegevus gümnaasiumis

2.2.3.1. Õpitulemused:

B1-keeleskustasemega keel

Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) mõistab kõike olulist endale tuttavalt või huvipakkuvalt teemal;
- 2) saab igapäevases suhtluses enamasti hakkama õpitavat keelt kõnelevate inimestega;
- 3) kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning selgitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti ning plaane;
- 4) koostab lihtsa teksti tuttavalt teemal;
- 5) arvestab suhtes õpitava keele maa kultuurinorme;
- 6) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu, loeb võõrkeelset kirjandust, vaatab filme ja telesaateid ning kuulab raadiosaateid;
- 7) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt tõlkesõnaraamatut, internetti), et otsida vajalikku infot teisteski valdkondades;
- 8) seab eesmärke ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
- 9) seostab omandatud teadmisi nii võõrkeelte valdkonna kui ka teiste valdkondade teadmistega.

Keeleskuse tase gümnaasiumi lõpus

	Kuulamine Lugemine Rääkimine Kirjutamine			
Rahuldav õpitulemus	B1.1	B1.1	B1.1	B1.1
Hea ja väga hea õpitulemus	B1.2	B1.2	B1.2	B1.2

B1-keeleskustasemega keele puhul on gümnaasiumi lõpetaja rahuldav õpitulemus B1.1 hea õpitulemusega õpilane on võimeline täitma osaliselt ja väga hea õpitulemusega õpilane kõik B1.2-keeleskustaseme nõuded. Väga hea õpitulemusega õpilane on võimeline osaliselt täitma ka järgmise (B2.1) taseme nõudeid.

B2-keeleskustasemega keel

Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) mõistab konkreetset või abstraktsel teemal keerukate tekstide ning mõttevahetuse tuuma;
- 2) vestleb spontaanselt ja lüüsal sama keele emakeelse kõnelejaga;
- 3) selgitab oma vaatenurka ning kaalub kõnealuste seisukohtade tugevaid ja nõrku külgi;
- 4) loob erinevatel teemadel sidusa ja loogilise teksti;
- 5) arvestab suhtes õpitava keele maa kultuurinorme;
- 6) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu, loeb võõrkeelset kirjandust, vaatab filme ja telesaateid ning kuulab raadiosaateid;
- 7) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt seletussõnaraamatut, internetti) vajaliku info otsimiseks ka teistes valdkondades;
- 8) seab eesmärke ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
- 9) seostab omandatud teadmisi nii võõrkeelte valdkonna kui ka teiste valdkondade teadmistega.

Keeleoskuse tase gümnaasiumi lõpus

	Kuulamine Lugemine Rääkimine Kirjutamine			
Rahuldav õpitulemus	B2.1	B2.1	B2.1	B1.2
Hea ja väga hea õpitulemus	B2.2	B2.2	B2.2	B2.1–B2.2

B2-keeleoskustasemega keele puhul on gümnaasiumi lõpetaja rahuldav õpitulemus B2.1, hea õpitulemusega õpilane on võimeline täitma osaliselt ja väga hea õpitulemusega õpilane kõik B2.2-keeleoskustaseme nõuded. Väga hea õpitulemusega õpilane on võimeline osaliselt täitma ka järgmise (C1) taseme nõudeid.

10. klass (140 tundi) – 4 kursust (2+2)

Õppekirjandus:

- 1) GATEWAY B2+ 2nd edition, David Spencer, Gill Holley
Students' book pack (students' book, online workbook, student's resource centre, teacher's resource centre, teacher's book). Macmillan education
- 2) First certificate practice tests plus, Kenny, N., Luque-Mortimer, L. Pearson Longman
- 3) English Grammar in Use/ Murphy, R. Cambridge
- 4) Oxford English grammar course. Advanced. Swan, M., Walter C., Oxford University press
- 5) Insight. Upper intermediate. Wildman J, Beddall, F. Oxford University press
- 6) In Touch. Hanschmidt, M. TEA
- 7) Focus on IELTS. O'Connell. S. Pearson

Internetiallikad:

- <https://www.ted.com/watch/tedx-talks>
- www.youtube.com
- <https://quizlet.com/>

Õpitulemused:

10. klassi lõpetaja:

- peab täiustama suulise kõne oskuste ja vilumuste arengut,
- peab oskama spontaanselt ja soravalt suhelda antud keele kandjaga,
- peab lugema poliitilist- ja ilukirjandust täieliku või osalise informatsiooni väljatoomisega, samuti täitma tekstiga seotud ülesandeid,
- peab mõistma keerukamate tekstide sisu ja arutlema konkreetsete ning abstraktsete teemade üle,
- peab oskama kasutada võõrkeelseid teatmeallikaid (nt sõnaraamatuid, internetti), et leida vajalikku informatsiooni ka teistes valdkondades,
- peab oskama püstitada õppe-eesmärke ja hindama nende saavutatuse taset, samuti vajadusel muutma oma õpistrateegiat,
- peab oskama siduda omandatud teadmisi võõrkeele valdkonna ja teiste eluvaldkondadega,
- kuulamise valdkonnas: peab täiustama seda kõnetegevuse liiki õppekõne harjutuste täitmisel, kuulates lindistatud tekste, vaadates filme ja videofilme,
- grammatika valdkonnas: peab tundma grammatika-kategooriaid ja neid õigesti kasutama nii suulises kui ka kirjalikus kõnes,
- kirjalikus kõnes: peab omandama ja täiustama kogemusi ametlike (CV, a letter of application, filling-in application, giving and asking for information, essay), isiklike kirjade (making contact and giving news, giving advice, describing an object) kirjutamisel ning tundma ortograafia ja kirjavahemärkide reegleid.

2.2.3.2. Öppesisu

1) Inimene ja ühiskond (35 tundi)

Läbivad teemad:

1. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus;
2. Kultuuriline identiteet;
3. Väärtused ja kõlblus.

Pere ja kasvatus:

- 1) perekond: peresuhted, laste ja vanemate omavaheline mõistmine ning üksteisest hoolimine;
- 2) kasvatus: viisakusreeglid, käitumisnormid, väärtushinnangute kujundamine, salliv eluhoiak jne.

Inimene kui indiviid:

- 1) inimese loomus ja käitumine, vastuoludesse sattumine;
- 2) iga inimese kordumatu eripära;
- 3) väärtushinnangud, vaated elule ja ühiskonnale;
- 4) inimsuhted: isiklikud, emotsionaalsed, sotsiaalsed;
- 5) erinevad inimesed ja rahvad (nt keelelised ja kultuurilised erinevused, käitumistavad, kõlblusnormid).

2) Haridus ja tööelu /Eesti ja maailm/Elukeskond (35 tundi)

Läbivad teemad:

1. Väärtused ja kõlblus.
2. Kultuuriline identiteet.
3. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus.
4. Tervis ja ohutus.
5. Elukestev õpe ja karjääri planeerimine;
6. Keskkond ja jätkusuutlik areng;

Haridus:

- 1) riigi- ja erakoolid;
- 2) kohustuslik kooliharidus;
- 3) ülikoolid;
- 4) edasise hariduse võimalused;
- 5) elukestev õpe.

Eesti riik ja rahvas:

1. omariiklus ja kodanikuks olemine, riigikaitse;
2. geograafiline asend ja kliima;
3. rahvastik: põhirahvus, muukeelne elanikkond, uusimmigrandid;
4. mitmekultuuriline ühiskond.

Geograafiline keskkond:

- 1) reisimine;

- 2) loodusliku tasakaalu kadumisest tingitud ohud keskkonnale ja inimestele;
- 3) keskkonna jätkusuutlik areng.

Elukeskkond:

1. elutingimused erineva kliima ja asustustsoonides.

3) Keskkond ja tehnoloogia/Eesti ja maailm (35 tundi)

Läbivad teemad:

1. Keskkond ja jätkusuutlik areng;
2. Teabekeskkond;
3. Tehnoloogia ja innovatsioon;
4. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus
5. Väärtused ja kõlblus.

Tehnoloogia:

1. teaduslikud ja tehnilised saavutused, nende rakendamine igapäevaelus;
2. infokeskkond: informatsiooni otsing ja vahetus;
3. lingvistilis-tehnoloogilised rakendused igapäevaelus: elektroonsed sõnastikud, keeleõppematerjalid, keeleõpe internetis, tõlkeabiprogrammid jne.;
4. biotehnoloogia igapäevaelus: olmekeemia, kosmeetika- ja toiduainetööstus jne.

Eesti ja teised riigid:

- 1) Eesti kui Euroopa Liidu liikmesriik: ELi liikmesriigid, ELi töökorraldus;
- 2) Eesti koht maailmas: rahvusvaheline koostöö.

4) Keskkond ja tehnoloogia/Eesti ja maailm/Inimine ja ühiskond (35 tundi)

Läbivad teemad:

1. Tehnoloogia ja innovatsioon
2. Teabekeskkond
3. Väärtused ja kõlblus
4. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus
5. Elukestev õpe ja karjääri planeerimine;
6. Keskkond ja jätkusuutlik areng;
7. Kultuuriline identiteet;

Inimestevaheline suhtlus

1. Inimeste vaheline suhtlus ja stereotüübid
2. Korporatsioonid – seltsielu USA ülikoolides

Tehnoloogia ja innovatsioon

1. Tuleviku transpordivahendid: elektriautod, ühistransport

Eesti riik ja rahvas

1. omariiklus, kodanikuks olemine ja riigikaitse; geograafiline asend ja kliima;
2. rahvastik: põhirahvus, muukeelne elanikkond, uusimmigrandid, mitmekultuuriline ühiskond.

Keelealased teadmised 10 klassis:

1. Present tenses
2. Past tenses
3. Used to/would
4. Future tenses
5. Comparative and superlative adjectives and adverbs
6. Modal verbs
7. Conditionals
8. Articles
9. Word formation
10. Phrasal verbs

11. klass (140 tundi) – 4 kursust (2+2)

Õppekirjandus:

- 1) GATEWAY B2+/C1 2nd edition, Spencer, D.
Students' book pack (students' book, online workbook, student's resource centre, teacher's resource centre, teacher's book). Macmillan education
- 2) First certificate practice tests plus, Kenny, N., Luque-Mortimer, L. Pearson Longman
- 3) English Grammar in Use/ Murphy, R. Cambridge
- 4) Oxford English grammar course. Advanced. Swan, M., Walter C., Oxford University press
- 5) Insight. Upper intermediate. Wildman J, Beddall, F. Oxford University press
- 6) In Touch. Hanschmidt, M. TEA
- 7) Focus on IELTS. O'Connell. S. Pearson

Internetiallikad:

- <https://www.ted.com/watch/tedx-talks>
- www.youtube.com
- <https://quizlet.com/>

5) Kultuur, ühiskoond ja inimene (35 tundi)

Läbivad teemad:

1. Kultuuriline identiteet
2. Väärtused ja kõlblus
3. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus
4. Tehnoloogia ja innovatsioon
5. Teabekeskkond
6. Keskkond ja jätkusuutlik areng
7. Tervis ja ohutus

Ühiskond kui eluavalduste kogum

1. Ebaterved eluviisid, kuritegevus.

Kultuur kui looming

1. Kultuur kui looming: rahva ajalooline kultuurimälu, kirjandus.

Elukeskkond

1. Elutingimused erineva kliima ja rahvastusega aladel;
2. Sotsiaalne miljö: põhirahvusest koosnev või mitmekeelne ja -kultuuriline ühiskond; lähinaabrid.

Inimene kui indiviid

1. Väärtushinnangud, vaated elule ja ühiskonnale;
2. Sotsiaalsed inimsuhted, inimese loomus ja käitumine, vastuoludesse sattumine.

Eesti keel ja eesti meel

1. Rahvuslik identiteet,
2. Kultuuritraditsioonid,
3. Kodukoha lugu.

6) Kultuur ja looming/Inimene ja ühiskond (35 tundi)

Läbivad teemad:

1. Keskond ja jätkusuutlik areng
2. Elukestev õpe ja karjääriplaanimine
3. Kultuuriline identiteet
4. Väärtused ja kõlblus
5. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus
6. Teabekeskkond
7. Tehnoloogia ja inovatsioon

Kultuur kui looming:

- 1) looming: kirjandus, kujutav kunst, helilooming, arhitektuur, tarbekunst, käsitöö jne;
- 2) rahva ajalooline kultuurimälu;
- 3) loova mõtte arendamine kogemuse kaudu;
- 4) loomist soodustavad või takistavad asjaolud (nt olme, perekond, ühiskonnakord, tavad).

Kultuuritraditsioonid ja tavad:

- 1) rahvapärимused, muistendid, muinasjutud, vanasõnad ja kõnekäänud kui rahvatarkuse varamu;
- 2) erinevate rahvaste kultuuritraditsioone, tavasid ja uskumusi.

Inimene kui looduse osa

- 1) tasakaal inimese ja looduse vahel, elulaad (loodushoidlik, inimsõbralik, tervislik), vaba aja tegevused, sport

Ühiskond kui eluavalduste kogum

- 1) Heaoluühiskond, tarbimisühiskond, reklaam mõjutusvahendina, mood.

7) Haridus ja töö (35 tundi)

Läbivad teemad:

1. Elukestev õpe ja karjääriplaanimine
2. Väärtused ja kõlblus
3. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus

Haridus:

- 1) koolikeskkond ja -traditsioonid; noorteorganisatsioonid;
- 2) edasiõppimisvõimalusi Eestis ja välismaal;
- 3) elukestev õpe.

Tööelu:

- 1) teadlik eneseteostus; elukutsevaliku võimalusi ja karjääri plaanimine;

- 2) tööotsimine: elulookirjelduse (CV) koostamine, tööleping, töövestlus;
- 3) töö kui toimetulekuallikas; raha teenimine (nt sissetulekud ja väljaminekud, hinnad); tööpuudus;
- 4) vastutustundlik suhtumine oma töösse; hoolivus enese ja teiste vastu;
- 5) töötaja ning tööandja õigused ja vastutus, ametiühingud, katseaeg, osalise või täisajaga töö, puhkus;
- 6) suhted töökollektiivis; meeldiv ja sundimatu keskkond, motiveeritud töötaja;
- 7) vajalikud eeldused oma tööga toimetulekuks.

Inimestevaheline suhtlus

- 1) suhtlusvahendid: loomulik keel ja kehakeel (sõnavalik, miimika jne)
- 2) meedia kui suhtluskanal ja -vahend, iga inimese kordumatu eripära.

Tehnoloogia

- 1) keeletehnoloogilisi rakendusi igapäevaelus: elektroonilised sõnastikud, keeleõppematerjalid, arvutipõhine keeleõpe, teabekeskkond, infootsing ja -vahetus.

8) Haridus ja tööelu (35 tundi)

Läbivad teemad:

1. Elukestev õpe ja karjääri planeerimine;
2. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus;
3. Keskkond ja jätkusuutlik areng;
4. Teabekeskkond;
5. Tehnoloogia ja innovatsioon;
6. Tervis ja ohutus;
7. Väärtused ja kõlblus.

Tööelu:

- 1) teadlik eneseteostus, elukutsevaliku võimalused ja karjääri planeerimine;
- 2) tööotsing: elulookirjelduse (CV) koostamine, tööleping, tööintervjuu; töö kui toimetulekuallikas; raha teenimine (nt sissetulekud ja väljaminekud, hinnad); tööpuudus;
- 3) vastutustundlik suhtumine oma töösse; enda ja teiste eest hoolitsemine;
- 4) töötaja ja tööandja õigused ja vastutus, ametiühingud, katseaeg, töö täieliku või osalise hõivatusega, puhkus;
- 5) suhted töökollektiivis; meeldiv ja sundimatu keskkond, motiveeritud töötaja;
- 6) vajalikud tingimused oma töö täitmiseks;
- 7) puuetega inimeste töö.

Õpitulemused:

11. klassi lõpetaja:

- peab täiustama suulise kõne oskuste ja vilumuste arengut,
- peab oskama spontaanselt ja soravalt suhelda antud keele kandjaga,
- peab lugema poliitilist- ja ilukirjandust täieliku või osalise informatsiooni väljatoomisega, samuti täitma tekstiga seotud ülesandeid,
- peab mõistma keerukamate tekstide sisu ja arutlema konkreetsete ning abstraktsete teemade üle,

- peab oskama kasutada võõrkeelseid teatmeallikaid (nt sõnaraamatuid, internetti), et leida vajalikku informatsiooni ka teistes valdkondades,
- peab oskama püstitada õppe-eesmärke ja hindama nende saavutatuse taset, samuti vajadusel muutma oma õpistrateegiat,
- peab oskama siduda omandatud teadmisi võõrkeele valdkonna ja teiste eluvaldkondadega,
- kuulamise valdkonnas: peab täiustama seda kõnetegevuse liiki õppekõne harjutuste täitmisel, kuulates lindistatud tekste, vaadates filme ja videofilme,
- grammatika valdkonnas: peab tundma grammatika-kategooriaid ja neid õigesti kasutama nii suulises kui ka kirjalikus kõnes,
- kirjalikus kõnes: peab omandama ja täiustama kogemusi ametlike (CV, a letter of application, filling-in application, giving and asking for information, essay), isiklike kirjade (making contact and giving news, giving advice, describing an object) kirjutamisel ning tundma ortograafia ja kirjavahemärkide reegleid.

Õppesisu

Keelealased teadmised 11 klassis:

1. Past tenses
2. Modal verbs
3. Verbs + ing form and infinitive
4. Reported speech
5. Passive voice
6. Relative clauses
7. Future in the past
8. Conditionals
9. Mixed conditionals
10. Countable-Uncountable nouns
11. Articles
12. Word formation
13. Phrasal verbs
14. Prepositions
15. Make-DO

Sõnade moodustamine: liitsõnade moodustamine; eesliited ja järelliited; nimisõnu moodustavad tähtsamad järelliited: -er/-or, -ist, -ics, -ism, -ion/-ation, -ing, -ness, -let, -ment, -ee, -dom, -ence/-ance, -ess, -hood, -ity, -ship, -th; omadussõnu moodustavad tähtsamad järelliited: -able, -al, -ed, -en, -ent/-ant, -ful, -ic, -ish, -ive, -less, -ous, -ly, -y, -ward; omadussõnu moodustavad tähtsamad eesliited: anti-, non-, post-, pre-, un-, in- (im-, il-, ir-); tegusõnu moodustavad tähtsamad järelliited: -ate, -en, -fy/-ify; tegusõnu moodustavad tähtsamad eesliited: co-, counter-, de-, dis-, ex-, fore-, inter-, mis-, over-, out-, pre-, re-, sub-, trans-, un-, under-.

12. klass (105 tundi) – 3 kursust

Õppekirjandus:

- 1) GATEWAY C1 2nd edition, French, A..
Students' book pack (students' book, online workbook, student's resource centre, teacher's resource centre, teacher's book). Macmillan education
- 2) First certificate practice tests plus, Kenny, N., Luque-Mortimer, L. Pearson Longman
- 3) English Grammar in Use/ Murphy, R. Cambridge
- 4) Oxford English grammar course. Advanced. Swan, M., Walter C., Oxford University press
- 5) Insight. Upper intermediate. Wildman J, Beddall, F. Oxford University press
- 6) In Touch. Hanschmidt, M. TEA
- 7) Focus on IELTS. O'Connell. S. Pearson

Internetiallikad:

- <https://www.ted.com/watch/tedx-talks>
- www.youtube.com
- <https://quizlet.com/>

Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) mõistab konkreetsel või abstraktsel teemal keerukate tekstide ning mõttevahetuse tuuma;
- 2) vestleb spontaanselt ja lususalt sama keele emakeelse kõnelejaga;
- 3) selgitab oma vaatenurka ning kaalub kõnealuste seisukohtade tugevaid ja nõrku külgi;
- 4) loob erinevatel teemadel sidusa ja loogilise teksti;
- 5) arvestab suheldes õpitava keele maa kultuurinorme;
- 6) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu, loeb võõrkeelset kirjandust,
- 7) vaatab filme ja telesaateid ning kuulab raadiosaateid;
- 8) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt seletussõnaraamatut, internetti) vajaliku info otsimiseks
- 9) ka teistes valdkondades;
- 10) seab eesmärged ja hindab nende saavutamise taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma
- 11) õpistrateegiaid;
- 12) seostab omandatud teadmisi nii võõrkeelte valdkonnaga kui ka teiste valdkondade teadmistega.

Õppesisu

9) Kultuur, ühiskond ja inimene (35 tundi)

Läbivad teemad:

1. Kultuuriline identiteet
2. Väärtused ja kõlblus
3. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus
4. Tehnoloogia ja innovatsioon

5. Teabekeskond
6. Keskkond ja jätkusuutlik areng
7. Tervis ja ohutus

Ühiskond kui eluavalduste kogum

2. Ebaterved eluviisid, kuritegevus.

Kultuur kui looming

2. Kultuur kui looming: rahva ajalooline kultuurimälu, kirjandus.

Elukeskkond

3. Elutingimused erineva kliima ja rahvastusega aladel;
4. Sotsiaalne miljö: põhirahvusest koosnev või mitmekeelne ja -kultuuriline ühiskond; lähinaabrid.

Inimene kui indiviid

3. Väärtushinnangud, vaated elule ja ühiskonnale;
4. Sotsiaalsed inimsuhted, inimese loomus ja käitumine, vastuoludesse sattumine.

Eesti keel ja eesti meel

4. Rahvuslik identiteet,
5. Kultuuritraditsioonid,
6. Kodukoha lugu.

10) Inimene ja ühiskond (35 tundi)

Läbivad teemad:

1. Elukestev õpe ja karjääri planeerimine;
2. Keskkond ja jätkusuutlik areng;
3. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus;
4. Kultuuriline identiteet;
5. Väärtused ja kõlblus.

Inimene kui looduse osa:

- 1) eluring: sünd, elu ja surm;
- 2) tasakaal inimese ja looduse vahel (nt loodushoidlik eluviis, aukartus looduse ees);
- 3) elulaad ehk olemise viis (nt loodushoidlik, inimsõbralik, tervislik).

Ühiskond kui eluavalduste kogum:

- 1) majanduselu: tõusud ja mõõnad, heaoluühiskond;
- 2) sotsiaalsfäär, elatustase, heategevus;

Kultuur kui looming:

- 1) looming: kirjandus, kujutav kunst, helilooming, arhitektuur, tarbekunst, käsitöö jne;
- 2) rahva ajalooline kultuurimälu;
- 3) loova mõtte arendamine kogemuse kaudu;

- 4) loomist soodustavad või takistavad asjaolud (nt olme, perekond, ühiskonnakord, tavad).

11) Kultuur ja looming/Inimene ja ühiskond/ Haridus ja töö (35 tundi)

Läbivad teemad:

8. Keskond ja jätkusuutlik areng
9. Elukestev õpe ja karjääriplaanimine
10. Kultuuriline identiteet
11. Väärtused ja kõlblus
12. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus
13. Teabekeskond
14. Tehnoloogia ja inovatsioon

Kultuur kui looming:

- 1) looming: kirjandus, kujutav kunst, helilooming, arhitektuur, tarbekunst, käsitöö jne;
- 2) rahva ajalooline kultuurimälu;
- 3) loova mõtte arendamine kogemuse kaudu;
- 4) loomist soodustavad või takistavad asjaolud (nt olme, perekond, ühiskonnakord, tavad).

Kultuuritraditsioonid ja tavad:

- 1) rahvapärимused, muistendid, muinasjutud, vanasõnad ja kõnekäänud kui rahvatarkuse varamu;
- 2) erinevate rahvaste kultuuritraditsioone, tavaid ja uskumusi.

Inimene kui looduse osa

- 2) tasakaal inimese ja looduse vahel, elulaad (loodushoidlik, inimsõbralik, tervislik), vaba aja tegevused, sport

Ühiskond kui eluavalduste kogum

- 2) Heaoluühiskond, tarbimisühiskond, reklaam mõjutusvahendina, mood.

Haridus:

- 4) koolikeskkond ja -traditsioonid; noorteorganisatsioonid;
- 5) edasiõppimisvõimalusi Eestis ja välismaal;
- 6) elukestev õpe.

Tööelu:

- 1) teadlik eneseteostus; elukutsevaliku võimalusi ja karjääri plaanimine;
- 2) töötsimine: elulookirjelduse (CV) koostamine, tööleping, töövestlus;
- 3) töö kui toimetulekuallikas; raha teenimine (nt sissetulekud ja väljaminekud, hinnad); tööpuudus;
- 4) vastutustundlik suhtumine oma töösse; hoolivus enese ja teiste vastu;

- 5) töötaja ning tööandja õigused ja vastutus, ametiühingud, katseaeg, osalise või täisajaga töö, puhkus;
- 6) suhted töökollektiivis; meeldiv ja sundimatu keskkond, motiveeritud töötaja;
- 7) vajalikud eeldused oma tööga toimetulekuks.

Inimestevaheline suhtlus

- 3) suhtlusvahendid: loomulik keel ja kehakeel (sõnavalik, miimika jne)
- 4) meedia kui suhtluskanal ja -vahend, iga inimese kordumatu eripära.

Tehnoloogia

- 2) keeletehnoloogilisi rakendusi igapäevaelus: elektroonilised sõnastikud, keeleõppematerjalid, arvutipõhine keeleõpe, teabekeskkond, infootsing ja -vahetus.

Keelealased teadmised 12 klassis:

1. Future forms
2. Reported speech
3. Passive voice
4. Participle clauses
5. Articles
6. Verbs + ing form and infinitive
7. Word formation
8. Phrasal verbs
9. Prepositions

Õppetegevus

- õpetatava keele aktiivne kasutamine nii õppetunnis kui ka väljaspool seda (nt kirjavahetus sõpradega, õppe-ekskursioonid, õpilasvahetus ja kohtumised võõrkeele kandjatega);
- ilukirjandusliku, informatiivse ja tarbekirjanduse ning meedia lugemine originaalkeeles,
- loomingulist lähenemist eeldavate ülesannete kasutamine,
- vastava keele sõnavarataseme omandamine ja keerukamate keelekonstruktsioonide kasutamine, milles õpilane võib kasutada suhtlemiskogemusi ning erinevaid keeleregistreid (nt suhtlemine ametiasutuses, tööintervjuul, olmesfääris jne.),
- oskus võrrelda ja analüüsida kokkulangevaid jooni ja erinevusi,
- õpitava keele grammatika aktiivne kasutamine nii õppetunnis kui ka väljaspool õppetundi (nt kirjavahetus sõbraga, õppe-ekskursioonid, õpilasvahetus ja kohtumised võõrkeele kandjatega);
- kunstilise, informatiivse, tarbekirjanduse ning meediatekstide lugemine originaalkeeles;

Oskuste kinnistamiseks kasutatakse:

1. meedia- ja originaalsed audiovisuaalsed materjalid;
2. iseseisev lugemine ja kuulamine;
3. tarbetekstide koostamine (nt seletuskiri, avaldus, CV, ametlikud ja mitteametlikud kirjad);
4. loomingulised tööd (nt kirjand, essee, kokkuvõtte, tõlge);
5. referaatide ehk uurimistööde koostamine ja esitus;
6. argumenteerimisoskuse arendamine (nt dispuut, vaidlus);
7. rollimängud ja mänguline suhtlemine;
8. projektialased tööd;
9. informatsiooni otsimine erinevatest võõrkeelsetest teatmeallikatest (nt sõnaraamatud, internet),
10. grammatikaülesannete täitmine.

Hindamine

Peamised hindamise eesmärgid:

- motiveerida õpilast sihipäraselt õppima;
- suunata õpilase enesehinnangu kujundamist;
- suunata õpetaja tegevus õpilase õpetamise ja arendamise toetamisele;
- anda õpilastele, õpetajatele, kooli juhtkonnale, lastevanematele (hooldajatele) informatsiooni õpilaste õppeedukuse kohta.

Jooksev hindamine:

- kodutööd,
- õpilaste suulised vastused,
- kirjalikud tööd,
- iseseisvad tööd,
- loomingulised tööd,
- testid,

- rollimängud.
- lühikesed teadaanded,
- esitlused,
- kontrolltööd,
- monoloogid antud teemal,
- proovieksamid.

Kursuse kokkuvõtlik hindamine:

Kursuse hinne on keskmine hinne jooksva hinnete alusel.

Kujundav hindamine:

- tagasiside saamine suulise või kirjaliku hinde vormis igal õppeperioodil;
- enesehinnang.

Hindamise süsteem (audeerimine, rääkimine, lugemine)

Õppetöö tulemuste hindamine on õppe-kasvatustöö protsessi osa. Hinnatakse nõutavate õppetöö tulemuste saavutamist, omandatud teadmiste ja oskuste taset. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, missuguseid vahendeid sealjuures kasutatakse ja millised on hinde kriteeriumid

Füüsiline õpikeskkond

1. õpetamine on organiseeritud rühmades,
2. klassid on varustatud tehniliste vahenditega (projektor, arvuti, ekraan, magnetofon), samuti ka vajalike õppe- ja jaotusmaterjalidega püstitatud õppe-eesmärkide saavutamiseks.

Valikained

1. FCE ettevalmistus kursus (35 tundi)

Õppekirjandus:

1. Cambridge English First Result . Davies, P., Falla T. (student's book, workbook, teacher's pack) Oxford University Press.
2. Cambridge English First Practice Tests. Harrison, M. Oxford University Press
3. Cambridge English First Practice tests Plus 2. Kenny, N., Luque-Mortimer, L. Pearson

Kursuse sisu

Kursus keskendub FCE eksami erinevatele osadele ning võimalikele ülesannete tüüpidele, mille raames korratakse üle ka olulisem grammatikast:

loendatav ja loendamatu nimisõna, omadussõna, selle võrdlusastmed, asesõna ja siduv asesõna, artikkel, modaalverbid, ajavormid, gerundium ja infinitiiv, tingimuslaused, kaudne kõne, küsimuste moodustamine, passiiv, kirjavahemärgid.

Kirjutamine

1. Ametlik kiri ja selle erinevad tüübid, eri tüüpi kirjades kasutatavad fraasid, kirja alustamine ja lõpetamine.
2. Essee tüübid – poolt ja vastu argumentidega essee, arvamusessee, probleemile lahendust pakkuv essee. Essee ülesehitus, stiil, sõnavara.
3. Aruanne, mis põhineb erineval kujul esitatud andmete analüüsil, kommentaaridel ja soovitusel. Aruande ülesehitus, stiil, väljendid.
4. Inimese või filme kirjeldus
5. Artikkel

Kuulamine

Arusaamine tele-, raadiouudiste, loengute esitluste, vestluste jne peamisest mõttest, valikulise ja detailse info leidmine, järelduste tegemine.

Ülesannete tüübid:

lünkade täitmine (teksti täiendamine vajaliku infoga), sobitamisülesanne (pealkirja/väite/küsimuse ja heli lõigu kokkusobitamine), valikvastustega ülesanne (õige vastuse leidmine etteantud valikute hulgast).

Lugemine ja keelestruktuurid

Erinevate lugemisstrateegiate harjutamine, vajaliku info leidmine tekstist.

Ülesannete tüübid:

sobitamisülesanne (pealkirja/väite/küsimuse/tekstiosa ja tekstilõigu kokkusobitamine; sõnade ja nende definitsioonide kokkusobitamine), valikvastustega ülesanne (õige vastuse leidmine etteantud valikute hulgast), valikvastustega lünkülesanne (sobiva sõna või fraasi leidmine etteantud valikute hulgast), lünkade täitmine, (teksti täiendamine puuduva sõna või fraasiga), sõnamoodustusülesanne.

Suuline osa

1. Piltide võrdlev kirjeldamine. Kirjelduse loogiline ülesehitus, spetsiifilised väljendid, fraasid, ettenähtud aja (2 minutit) piires püsimine.
2. Etteantud teemal põhinev dialoog, ülesehitus, selgete poolt- ja vastuargumentide esitamine, nende põhjendamine, ettenähtud aja piires püsimine.

Õpitulemused

Kursuse läbinud õpilane:

- 1) omab terviklikku ülevaadet FCEeksami erinevatest osadest ning ülesannete tüüpidest,

- 2) teeb vahet isiklikul ja ametlikul stiilil, oskab kirjutada erinevat tüüpi ametlikke kirju ning teab ja kasutab neile eriomaseid väljendeid
- 3) oskab kirjutada erinevat tüüpi arutlevaid esseid,
- 4) oskab kirjutada aruannet, analüüside ja kommenteerides erineval viisil (graafikud, tabelid, diagrammid) esitatud andmeid,
- 5) oskab kirjeldada ja võrrelda fotosid, tuues välja sarnasused ja erinevused,
- 6) teab dialoogile esitatavaid nõudeid.

Hidamine

Arvestatud või mittearvestatud.

Arvestuse saamise tingimused on: 1) aktiivne osalemine tundides; 2) kirjalikud tööd; 3) FCE eksami suulise osa sooritamine.

Lisa 1

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA KORREKTSUS
B1.1	Saab aru vahetus suhtlussituatsioonis kuuldust, kui vestlus on tuttavalt igapäevaeluga seotud teemal. Mõistab tele- ja raadiosaadete ning filmide sisu, kui teema on tuttav ja pakub huvi ning pilt toetab heliteksti. Saab aru loomuliku tempoga kõnest, kui hääldus on selge ja tuttav.	Loeb ja mõistab mõneleheküljelisi lihtsa sõnastusega faktipõhiseid tekste (nt kirjad, veebi-väljaanded, infovoldikud, kasutusjuhendid). Mõistab jutustavat laadi teksti põhiideed ning suudab jälgida sündmuste arengut. Suudab leida vajalikku infot teatmeteostest ja internetist. Oskab kasutada kakskeelseid tõlkesõnastikke.	Oskab lihtsate seostatud lausetega rääkida oma kogemustest ja kavatsustest. Suudab lühidalt põhjendada oma seisukohti. On võimeline ühinema vestlusega ja avaldama arvamust, kui kõneaine on tuttav. Kasutab õpitud väljendeid ja lausemalle õigesti; spontaanses kõnes esineb vigu. Hääldus on selge ja kõne ladus, kuid suhtlust võib häirida ebaõige intonatsioon.	Oskab kirjutada õpitud teemadel lühikesi jutustavat laadi tekste, milles väljendab oma tundeid, mõtteid ja arvamusi (nt isiklik kiri, e-kiri, blogi). Koostab erinevaid tarbetekste (nt teadaanne, kuulutus). Suhtleb <i>online</i> -vestluses (nt MSN). Oskab kasutada piiratud hulgal teksti sidumise võtteid (sidesõnad, asesõnaline kordus).	Oskab üsna õigesti kasutada tüüpkeelendeid ja moodustusmalle. Kasutab tuttavat olukorras grammatiliselt üsna õiget keelt, ehkki on märgata emakeele mõju. Tuleb ette vigu, kuid need ei takista mõistmist.

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA KORREKTSUS
B1.2	Saab kuuldust aru, taipab nii peamist sõnumit kui ka üksikasju, kui räägitakse üldlevinud teemadel (nt uudistes, spordi-reportaažides, intervjuudes, ettekannetes, loengutes) ning kõne on selge ja üldkeelne.	Loeb ja mõistab mõnelehe- küljelisi selge arutlusikäiguga tekste erinevatel teemadel (nt noortele mõeldud meediatekstdid, mugandatud ilukirjandustekstdid). Suudab leida vajalikku infot pikemast arutlevast laadi tekstist. Kogub teemakohast infot mitmest tekstist. Kasutab erinevaid lugemis- strateegiaid (nt üldlugemine, valiklugemine). Tekstides esitatud detailid ja nüansid võivad jääda selgusetuks.	Oskab edasi anda raamatu, filmi, etenduse jms sisu ning kirjeldada oma muljeid. Tuleb enamasti toime vähem tüüpilistes suhtlus-olukordades. Kasutab põhisõnavara ja sagedamini esinevaid väljendeid õigesti; keerukamate lausestruktuuride kasutamisel tuleb ette vigu. Väljendab ennast üsna vabalt, vajaduse korral küsib abi. Hääldus on selge, intonatsiooni- ja rõhuvead ei häiri suhtlust.	Oskab koostada eri allikatest pärineva info põhjal kokkuvõtte (nt lühiülevaade sündmustest, isikutest). Oskab kirjeldada tegelikku või kujuteldavat sündmust. Oskab isiklikus kirjas vahendada kogemusi, tundeid ja sündmusi. Oskab kirjutada õpitud teemal oma arvamust väljendava lühikirjandi. Oma mõtete või arvamuste esitamisel võib olla keelelisi ebatäpsusi, mis ei takista kirjutatu mõistmist.	

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA KORREKTSUS
B2.1	Saab aru nii elavast suulisest kõnest kui ka helisalvestistest konkreetsetel ja abstraktsetel teemadel, kui kuuldu on üldkeelne ja suhtlejaid on rohkem kui kaks. Saab aru loomuliku tempoga kõnest.	Loeb ja mõistab mitmeleheküljelisi tekste (nt artiklid, ülevaated, juhendid, teatme- ja ilukirjandus), mis sisaldavad faktiinfot, arvamusi ja hoiakuid. Loeb ladusalt, lugemis-sõnavara on ulatuslik, kuid raskusi võib olla idioomide mõistmisega. Oskab kasutada ükskeelset seletavat sõnaraamatut.	Esitab selgeid üksikasjalikke kirjeldusi üldhuvitavatel teemadel. Oskab põhjendada ja kaitsta oma seisukohti. Oskab osaleda arutelus ja kõnevooru üle võtta. Kasutab mitmekesist sõnavara ja väljendeid. Kasutab keerukamaid lausestruktuure, kuid neis võib esineda vigu. Kõne tempo on ka pikemate kõnelõikude puhul üsna ühtlane; sõna- ja vormi-valikuga seotud pause on vähe ning need ei sega suhtlust. Intonatsioon on enamasti loomulik.	Kirjutab seotud tekste konkreetsetel ja üldisematel teemadel (nt seletuskiri, uudis, kommentaar). Põhjendab oma seisukohti ja eesmäärke. Oskab kirjutada kirju, mis on seotud õpingute või tööga. Eristab isikliku ja ametliku kirja stiili. Oskab korduste vältimiseks väljendust varieerida (nt sünonüümid). Võib esineda ebatäpsusi lauses-tuses, eriti kui teema on võõras, kuid need ei sega kirjutatu mõistmist.	Valdab grammatikat küllaltki hästi. Ei tee vääritimõistmist põhjustavaid vigu. Aeg-ajalt ettetulevaid vääratusi, juhuslikke vigu ning lauseehituse lapsusi suudab enamasti ise parandada.

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA KORREKTSUS
B2.2	Suudab jälgida abstraktset teemakäsitlust (nt vestlus, loeng, ettekanne) ja saab aru keeruka sisuga mõttevahetusest (nt väitlus), milles kõnelejad väljendavad erinevaid seisukohti. Mõistmist võivad takistada tugev taustamüra, keelenaljad, idioomid ja keerukad tarindid.	Suudab lugeda pikki ja keerukaid, sh abstraktseid, tekste, leiab neist asjakohase teabe (valiklugemine) ning oskab selle põhjal teha üldistusi teksti mõtte ja autori arvamuse kohta. Loeb iseseisvalt, kohandades lugemise viisi ja kiirust sõltuvalt tekstist ja lugemise eesmärgist. Raskusi võib olla idioomide ja kultuurisidusate vihjete mõistmisega.	Väljendab ennast selgelt, suudab esineda pikemate monoloogidega. Suhtleb erinevatel teemadel, oskab vestlust juhtida ja anda tagasisidet. On võimeline jälgima oma keelekasutust, vajaduse korral sõnastab öeldu ümber ja suudab parandada enamiku vigadest. Oskab valida sobiva keeleregistri. Kõnerütmis ja -tempo on tunda emakeele mõju.	Oskab kirjutada esseed: arutluskäik on loogiline, tekst sidus ja teemakohane. Oskab refereerida nii kirjalikust kui ka suulisest allikast saadud infot. Kasutab erinevaid keele- registreid sõltuvalt adressaadist (nt eristades isikliku, poolametliku ja ametliku kirja stiili). Lausesiseseid kirjavahemärke kasutab enamasti reeglipäraselt.	

2.3. Läbivad teemad ja lõiming teiste õppeainetega

Läbivad teemad	Õppeained
1. Elukestev õpe ja karjääri planeerimine Eesmärgiks on õpilase kujunemine isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õppe-, elu- ja töökeskkonnas ning üles ehitama oma elu teadlike otsuste ning mõistlike kutsevalikute kaudu.	Vene keel, kirjandus, eesti keel, kunstiõpetus, tööõpetus, füüsika, informaatika, ökonoomika.
2. Keskkond ja jätkusuutlik areng Eesmärgiks on kujundada õpilastes sotsiaalset aktiivsust, vastutustunnet ja ökoloogilist haritust, et nad säilitaks ja kaitseks ümbritsevat keskkonda, saaksid aru selle pidevast arengust, oleksid valmis lahendama küsimusi, mis on seotud ümbritseva keskkonna ja inimkonna arenguga.	Loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia, ajalugu, ühiskonnaõpetus, vene keel, eesti keel, kirjandus, ökonoomika, kodanikuõpetus.
3. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Eesmärgiks on õpilase muutumine aktiivseks ja vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes saab aru ühiskonna toimimise põhimõtetest ja mehhanismidest, samuti ka kodanikualgatuse tähtsusest, kes tunneb end ühiskonnaliikmena ja oma tegevuses toetub riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.	Kodanikuõpetus, ökonoomika, ajalugu, ühiskonnaõpetus, eesti keel.
4. Kultuuriline identiteet Eesmärgiks on õpilase muutumine kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtteviisi ja käitumise kujunemisel, samuti ka kultuuride ajaloolisi muutusi, kellel on ettekujutus kultuurilisest mitmekesisusest ja praktilise elu iseärasustest, mis on määratletud kultuuriga, kes hindab oma rahvuskultuuri ja kultuurilist mitmekesisust, kes on tolerantne ja valmis koostööks.	Kirjandus, vene keel, eesti keel, ajalugu, kodanikuõpetus, kunstiõpetus, tööõpetus.
5. Teabekeskkond Eesmärgiks on õpilase muutumine informatsiooni suhtes teadlikuks inimeseks, kes teab ja saab aru teda ümbritsevast infokeskkonnast, kes on võimeline seda kriitiliselt analüüsima, ja tegutsema selles vastavalt oma eesmärkidele ning ühiskonnas vastu võetud kommunikatsioonieetikale.	Kirjandus, ajalugu, kodanikuõpetus, geograafia, eesti keel.
6. Tehnoloogia ja innovatsioon	Informaatika, kunstiõpetus.

Eesmärgiks on õpilase muutumine inimeseks, kes on avatud innovatsioonile ja oskab sihipäraselt kasutada kaasaegseid tehnoloogiaid, edukalt realiseerib end kiiresti muutavas tehnoloogia, elu-, õppe- ja töökeskkonnas.	
7. Tervis ja ohutus Eesmärgiks on õpilase muutumine vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervet eluviisi, mitte alluma ohtlikele riskidele ja kes aitab kaasa terve ja ohutu elukeskkonna kujunemisele.	Eesti keel, ajalugu, keemia, bioloogia, kodanikuõpetus, kehaline kasvatus, tööõpetus, kunst, inimeseõpetus.
8. Väärtused ja kõlblus Eesmärgiks on õpilase muutumine kõlbeliseks inimeseks, kes teab ja järgib ühiskonnas kehtivaid kõlbelisi väärtusi ja põhimõtteid koolis ja väljaspool kooli, ei ole ükskõikne kui neid eiratakse, vajadusel ning võimaluse piires väljendab oma leppimatust kõlblusnormide rikkumise suhtes.	Kirjandus, eesti keel, kodanikuõpetus, ajalugu.